

Filozofie pro **život** – č. 95 – 25. srpna 2017

PODOBENSTVÍ

SYMBOLISMUS KOHOUTA

MOC MYSLI NAD TĚLEM

„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“

Jan Amos Komenský

n@-BULLETIN

Filozofie pro život – č. 95 – 25. srpna 2017

Pokud je filozofie praktická, je formativní a pomáhá nám poznat a zlepšit sebe sama. Být filozofem je způsob života, který je spojen s nejušlechtilějšími cíli lidstva.

Praktické uskutečňování lidských hodnot vytváří model aktivní kultury, která využívá kvality každého člověka, rozšiřuje mentální obzor a otevírá se všem projevům ducha.

Dobrovolnictví je přirozeným projevem ducha jednoty se životem a lidstvem a projevuje se v praxi hodnotami, jako je obětavost, závazek a hledání společného dobra.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLMOUC

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ÚSTÍ NAD LABEM

www.akropolis.cz/usti

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

www.akropolis.cz

Milí čtenáři,

za pár dnů začne opět škola, mnohdy vnímaná jako nutné zlo. Pokud ale zapátráme po etymologickém původu tohoto slova, dostaneme se až do antického Řecka k pojmu scholé, který se překládá jako odpočinek nebo poklid, ale také rozjímání nad světem či vyšší činnosti volného času pro dosahování duševního blaha. I když se může zdát, že se předložené významy vylučují, není tomu tak. Snoubily se ve filozofických školách, které nabízely vzdělání hloubavějším občanům řeckých měst, jimž nebyl lhostejný okolní svět ani jejich vnitřní rozvoj. A právě toto zastavení se v každodenním shonu a rozjímání bylo považováno například velkým filozofem Platonem za nejlepší formu tzv. božského odpočinku.

Takto pojatá scholé je radostným místem, kde se člověk obohacuje novým poznáním, je i místem mnoha tvořivých aktivit, které odrážejí a prohlubují nabyté vědomosti. Nabízí také možnost se setkat s dalšími podobně smýšlejícími lidmi, kteří si chtějí „božsky odpočinout.“

Srdečně Vás zveme do naší filozofické školy Nové Akropolis, v níž se snažíme oživit tyto nádherné ideje a duch scholé.

Ivana Hurytová

PODOBENSTVÍ

Jeden evropský básník navštívil zenového mistra, který meditoval v lotosovém sedu ve větvích vysokého stromu. Měl zavřené oči a byl natolik pohroužen do svého nitra, že se básník obával, že by mohl ztratit rovnováhu, a rozhodl se jej vyrušit: *Dávejte si pozor, mohl byste z toho stromu spadnout, sedíte ve velmi nebezpečné pozici.*

Po chvíli ticha mu mistr odpověděl: *Milý příteli, jste básník a zmítají vámi city a vášně. Cítím, že Vaše mysl je velmi nestálá a že je naplněna úzkostí a neklidem. To vy se nacházíte v nebezpečí.*

S ÚSMĚVEM JDE VŠECHNO LÉPE...

Mladík si nechal od věštkyň vyložit svůj osud.

Mladý muži, máte štěstí, nikdy nebudete vědět, co je to nemoc.

No, to jste mě, paní věštkyň nepotěšila, již třetí rok studuji medicínu.

SYMBOLISMUS KOHOUTA

Kohout patří mezi univerzální solární symboly, a to kvůli svému kokrhání, kterým ohlašuje svítání. V Indii je jedním z atributů boha Skandy, který personifikuje sluneční energii. V Japonsku je kohoutí kokrhání dáváno do souvislosti s písněmi bohů, kterými byla vylákána bohyně Slunce Amaterasu ven z jeskyně, ve které se schovávala. Jedná se o mytický obraz manifestace Světla. Na Dálném Východě je kohout spojen se ctností – odvahou. Čínský ideogram pro kohouta je Ki, homofonní se slovem „příznivý“. Kohoutí vzhled a chování symbolizují tzv. pět ctností: občanské ctnosti, protože jeho hřeben připomíná čínského mandarína; válečnické ctnosti, díky jeho ostruhám; ctnosti spojené s odvahou, kvůli jeho způsobu boje během zápasů; ctnosti spojené se zdvořilostí, protože ochraňuje svoje slepice; a ctnosti spojené se spolehlivostí díky přesnosti, s jakou střeží svítání. Pokud je podobizna kohouta namalována na vstupních dveřích, účinně ochraňuje obyvatele domu před zhoubnými vlivy temné noci.

Tibetský buddhismus naopak považuje kohouta za výjimečně neblahý symbol. Nachází se v centru Kola Života, společně s prasetem a hadem, jako jeden ze tří jedů. Symbolizuje chtíč, připoutání a chamtivost, které roztácejí Kolo Zákona.

V řecké tradici byl Velchanos, krétský bůh-kohout, spojován s Diem. Kohout stál vedle bohyně Leto, když porodila Diovi syna Apollona a dceru Artemis. Proto je kohout zasvěcen solárním bohům stejně jako lunárním bohyním. Kohout patří rovněž mezi specifické atributy boha Apollona. Býval rovněž rituálně obětován bohu Asklepiovi,

bohu lékařství a synovi Apollona, poněvadž doprovázel duši zemřelého při její cestě na onen svět. Navíc je Asklepios bohem, který pomocí svých léčitelských schopností oživuje mrtvé na Zemi. Přesně proto byl kohout symbolem orientální sluneční bohyně Attis, která zemřela, a poté znovu ožila. To také vysvětluje, proč je kohout zařazen mezi atributy boha Herma, posla, který cestuje všemi třemi úrovněmi Kosmu.

V rámci zvířecích obětí býval kohout, spolu s honicím psem a koněm, obětován při pohřebních rituálech starých Germánů. Sedící na nejvyšších větvích posvátného jasanu Yggdrasilu, varující bohy před nepřátelským útokem obrů, je v severské tradici kohout symbolem válečnické bdělosti.

Pokud je symbol ptáka umístěn na kostelní věž, přijímá roli ochránce a strážce života. Je také symbolem Krista, světla a zmrtvýchvstání, stejně jako orel nebo jehně. V Knize Jobově představuje kohout symbol inteligence dané Bohem, zatímco ibis symbolizuje samotnou moudrost. Talmud považuje kohouta za vzor zdvořilosti, protože kokrháním ohlašuje svému Pánu východ Slunce.

V islámu se kohout také těší zvláštní úctě. Samotný Prorok tvrdí, že bílý kohout je jeho přítelem, protože ohlašuje přítomnost Anděla. Rovněž se traduje, že Prorok zakázal jakoliv proklínat kohouta, který svolává věřící k modlitbě.

V rámci výkladu snů bývá kohout, podobně jako třeba had, interpretován jako symbol času.

...CO BYLO, JE A BUDE KRÁSNÉ

www.vecnakrasa.cz

NOVINKY Z NAŠÍ EDICE... VESLOVAT PROTI PROUDU

Jorge Ángel Livraga: „Přejete si mít svíčku nebo si přejete mít Světlo? Pokud si přejete mít pouze svíčku, celý život zůstanete ve tmě, pokud si přejete mít Světlo, budete muset tuto svíčku spotřebovat, vzít zápalku, škrtnout s ní, použít ji a umožnit, aby se rozsvítilo Světlo, ono Světlo, které je vždy vertikální jako zářivý meč.“

Kniha hlubokomyslných filozofických úvah osloví čtenáře, kteří se chtějí zamyslet nad současným světem a zároveň se ponořit do svého nitra. Všichni občas toužíme vyniknout, vystoupit z davu, postavit se zažitým zvykům, nesmyslným módám a masovosti, ale nevíme, jak to udělat, nebo se tohoto kroku obáváme. Profesor Livraga vnímá každého člověka jako jedinečnou bytost, která díky poznání sebe sama a odhalení svých latentních schopností může najít hluboký smysl svého života a realizovat své nejskrytější sny.

TETRALOGIE „O PLATONOVĚ ŽIVOTĚ A FILOZOFII“

Jedná se o jedinečnou tetralogii, která je dosud jediným komplexním dílem o Platonově životě a filozofii v českém jazyce. Prof. PhDr. František Novotný nám zanechal nejen velmi čtivý text, ale i dílo, které poskytuje řadu odkazů do knih samotného Platona. Každý díl obsahuje rozsáhlý rejstřík osob a termínů, o nichž je v díle pojednáno, a samozřejmě i podrobný obsah, díky kterému se v knize čtenář snadno orientuje.

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

... školy existovaly už u nejstarších civilizací, jako Sumer, Egypt nebo Indie. Vzdělání u těchto kultur ale nespočívalo pouze v předávání informací nebo výuce nějakému řemeslu či jiné dovednosti; posláním učitele bylo také své žáky vychovávat, formovat jejich charakter a učit je morálce. K této výchově často sloužily posvátné texty nebo knihy mudrců, a tak se například žáci v Egyptě učili psát opisováním naučení velkých mudrců, čímž si zároveň s písařským uměním osvojovali morální zásady.

... vzdělání se příkládala velká důležitost také v antice. Například ve starověkých Athénách školní docházka nebyla povinná, ale pokud rodiče nezajistili svému synovi vzdělání, nedával mu pak zákon povinnost o staré rodiče pečovat. V Římě pokračovala tradice filozofických škol, významné rodiny zajišťovaly svým dětem soukromé učitele a existovaly i školy veřejné. Při výuce byl kladen velký důraz na rétoriku, aby absolvent dokázal dobře mluvit na veřejnosti.

... s rozpadem antického Říma zmizel i systém škol a na nějakou dobu byla jedinou institucí zajišťující vzdělání církve. Později začaly znovu vznikat městské školy a v roce 1088 vznikla Boloňská univerzita – nejstarší univerzita na světě – na níž v průběhu staletí studovalo mnoho významných osobností, například básník Dante Alighieri, astronom Mikuláš Koperník nebo spisovatel Umberto Eco.

... než mohl uchazeč ve středověku začít studovat svůj obor – například medicínu, právo nebo teologii – musel absolvovat artistickou fakultu, neboli fakultu svobodných umění, kde se vyučovala gramatika, rétorika, dialektika, aritmetika, geometrie, astronomie a hudba. Posláním univerzity tedy nebylo pouze připravit studenta na jeho budoucí povolání, ale poskytnout mu všeobecné, univerzální vzdělání – odtud také název univerzita.

The top of the page features a background image showing the silhouettes of several people looking towards a large, ornate clock face. The clock face is detailed with Roman numerals and intricate mechanical parts. Overlaid on this image is the title 'MOC MYSLI NAD TĚLEM' in large, bold, red capital letters.

MOC MYSLI NAD TĚLEM

Jsi tím, o čem jsi přemýšlel. Konfucius

Od nejstarších dob toužil člověk mít moc nad hmotou, bojoval s její netečností a díky své myšlence, kterou do ní otiskl, dokázal vytvořit nádherné formy. Moudří filozofové všech dob si ale uvědomovali, že „první a poslední hmotou“, s níž se každý z nás potýká, je naše vlastní tělo.

Dle starodávných tradic Východu i Západu můžeme člověka rozdělit na více úrovní. Tu nejnižší představuje fyzické tělo s energií, která jej oživuje, nad ním jsou emoce a ještě výše mysl. Teoreticky tuto hierarchii uznáváme, ale v každodenním životě nezřídka vítězí touhy těla či silné emoce nad rozumem. Často pak svých činů a slov litujeme.

Jak je možné, že nás naše mysl, kterou se tolik pyšníme, tolikrát zradí? Pro staré Indy měla mysl (manas) dva aspekty: jeden vyšší, nepodmíněný, neovlivněný tímto hmotným světem (arupa) a druhý nižší, podmíněný (rupa). Pokud zahrneme svou mysl do toho, co je nepodmíněné, nedotkne se nás nic podmíněného nebo jen částečně. Pokud ovšem lpíme na hmotných věcech, bude se nás dotýkat vše. Základem ovládnutí hmoty je tedy probuzení vyšší části mysli.

Nejprve je nutné omezit vliv emocí, získat nad nimi větší kontrolu. Pokud s námi lomcují vášně nebo nás paralyzuje strach, naše mysl je jako ochromená. Nejde tolik o to, co se v našem životě děje, protože všichni se čas od času dostáváme do nepříjemných a bolestných situací, ale záleží spíše na tom, jak na danou situaci reagujeme. V případě přívalu emocí se zkusme zastavit, nadechnout a promyslet si vše v klidu. Většinou se

nedokážeme našich pocitů zcela zbavit, tak je vezměme ve svých představách za ruku a vedme. Ale ať jsme my těmi, kteří vedou, ne naopak.

Velkým pomocníkem tedy může být naše pozitivní imaginace. Pokud vytváříme svou vlastní budoucnost v představách v naší mysli, ne v bezbřehé fantazii, ale postavenou na reálném základě a našich skutečných schopnostech, vytváříme obrovský potenciál k naplnění. Přidáme-li k tomu následně své jednání a vůli překonat překážky, které se jistě dostaví, můžeme dosáhnout i obtížných cílů a velkých Snů.

Základem je víra v sebe sama a nutnost převzít odpovědnost za svůj život. Nehledat viníky toho, co se nám stává, všude kolem, ale přijít na to, proč určitá situace nastala,

a pokud to není v naší moci, nechat to, co bylo, a kráčet co nejdůstojněji dál. Každý někdy upadne, ale důležité je se zvednout.

Nenechat se také tolik ovlivňovat různými kritiky či vlastními pochybnostmi a více věřit svým Snům. Pokusit se dokončit to, co začneme, nepouštět se do tisíce věcí, které tento svět nabízí. Mít čisté ideje, které následujeme, cestu, kterou kráčíme naplno a která dává našemu životu hlubší smysl než jenom mít se dobře či přežívat.

Věřím, že všichni máme velké myšlenky a představy, jaký by mohl být tento svět a jakou roli bychom mohli na jeho jevišti sehrát my. V mozaice dobrého představení je důležitá každá role, protože jen v součinnosti s ostatními je výsledek dokonalý. Pokud si ovšem troufáme na tu hlavní, zkusme to. Nežijeme-li tak, jak myslíme, budeme možná nakonec myslet tak, jak žijeme, a svou Příležitost promarníme.

Ivana Hurytová

KURZ SROVNÁVACÍ FILOZOFIE A PSYCHOLOGIE VÝCHODU A ZÁPADU

Tento kurz nabízí přehled nejvýznamnějších základních poznatků o člověku, univerzu, životě a společnosti, které nám zanechaly civilizace Východu i Západu.

PROČ JE KURZ UŽITEČNÝ?

- Abychom lépe poznali sebe sama: etické otázky jednotlivce;
- Abychom do svého života vložili hloubku a nadčasovost;
- Abychom pochopili okolnosti, v nichž žijeme: hledání spravedlnosti ve společnosti, soužití mezi lidmi;
- Abychom byli hlavními tvůrci lepší budoucnosti: význam dějin pro pochopení současnosti a toho jak dnes žít a aktivně vytvářet budoucnost.

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející důležité schopnosti člověka inspirovaná probíranými tématy.

TÉMATATA KURZU

ČLOVĚK SÁM SE SEBOU – ZÁHADA ŽIVOTA

ČLOVĚK A JEHO PŘIROZENOST

TISÍČILETÁ INDIE

MOUDROST TIBETU

BUDDHISMUS

ČÍNA

EGYPT

ARISTOTELES

NEOPLATONIKOVÉ

ČLOVĚK A SPOLEČNOST – ČLOVĚK A SOUŽITÍ

PLATONSKÁ TRADICE

ŘÍM A OBČANÉ SVĚTA

FORMY USPOŘÁDÁNÍ SPOLEČNOSTI

ČLOVĚK V PRŮBĚHU DĚJIN – MÝTUS A DĚJINY

STARODÁVNÉ VĚDY

www.akropolis.cz

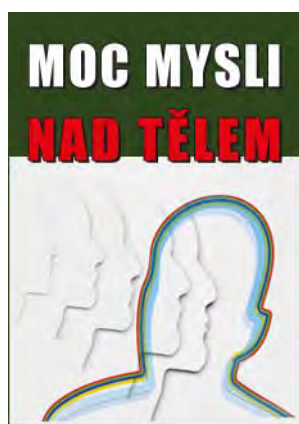
KURZ FILOZOFIE A PSYCHOLOGIE VÝCHODU A ZÁPADU

Kdo jsem?

Tento kurz nabízí přehled nejvýznamnějších základních poznatků o člověku, univerzu, životě a společnosti, které nám zanechaly civilizace Východu i Západu.

Utváří opravdový pramen inspirace pro člověka, který si klade velké otázky a čelí osobním a společenským výzvám života.

Je rozdělen do tří základních modulů, které nám, pokud je aplikujeme, umožňují najít své místo v životě: první se věnuje poznání o člověku samotném (Kdo jsem?), druhý jeho vztahu k ostatním lidem a schopnosti vzájemného soužití a poslední modul zkoumá stopy jednotlivce i lidstva napříč dějinami (Odkud přicházíme a kam směřujeme?).

MOC MYSLI NAD TĚLEM

Přednáška

Víme mnoho o hmotném světě i anatomii svého těla. Ale také víme, že to byly často velké ideje, které uvedly hmotu do pohybu a vdechly jí život, a že silná emoce či myšlenka dokáže naše tělo zcela ochromit, anebo naopak přimět k neuvěřitelným výkonům. Naše neviditelné úrovně mají mnohem více síly, než si připouštíme, a ve skutečnosti ony řídí naše tělo. Představíme si zákony hmoty a mysli a ukážeme si, co lze dokázat prostřednictvím imaginace. Nemůžeme se stát tvůrci univerza, ale tvůrci svého života ano. A můžeme svět, ve kterém žijeme, udělat alespoň o trochu lepším.

SPARTÁNSKÉ UČENÍ O STRACHU

Přednáška

- Výchova válečníků ve starověké Spartě
- Čest a odvaha jako nejvyšší hodnoty
- Pojetí života a smrti

Všichni musíme občas čelit strachu. Má nejen moc nám život znepříjemnit, ale dokonce nás i paralyzovat. Jak nad ním lidé vítězili v nebezpečných dobách? Inspirujme se u legendárních spartských válečníků, kteří díky své schopnosti zkrotit strach dokázali vítězit nad sebou samými, a tak i nad mnohem mocnějšími nepřáteli.

PRAKTICKÁ RÉTORIKA

Kurz řečnického umění

Rétorika jako umění krásného a dobrého vyjadřování, jehož kořeny nacházíme v antice. Současné příručky prezentačních a komunikačních dovedností stále vycházejí z klasických rad Aristotela či Quintiliana nebo popisují dovednosti rétora velmi podobné rolím, jež vymezil už Cicero. Ale na rozdíl od dnešní doby, která někdy upřednostňuje krásnou formu, tito autoři kladli velký důraz rovněž na kvalitní obsah, hluboké myšlenky i morální étos samotného řečníka.